

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis
Expositio**

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Qua ratione casset illegitimitas, & consequenter hæc Irregularitas? parag.
3

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

nisi clara probatio sit in oppositum, quia ex Medicis, & experientia, etiam septem mentes apti sunt, ad integrum partum efficiendum.

§. III.

*Qua ratione cessat illegitimitas, & consequenter
hac Irregularitas.*

1. **C**essat Primo, per subsequens Matrimonium legitimè contractum inter Parentes. Secundo, An per professionem in aliqua Religione? Tertio, An ex confessione Principis postquam potentis legitimare? De singulis separatis.
anno 1595.

b Ex C. Tā-
ta Qui filii
fili legit.

& ex. cū 2. Natus es v.g. ex Berta, & Antonio solu-
quis C. de tis, nec ullo impedimento dirimenti alligatis:
naturali li-
quare tu es eorum filius naturalis. It deinde,
beris Co-
pura post tuam Nativitatem, legitimò Matri-
var. de-
monio copulantur. Dico, te statim evadere ve-
Spons. p. 2.
rē, & propriè, & in omni rigore legitimum,
c. 8. §. 2. à
etiam si dictum inter ipsos Matrimonium fue-
n. 21. Maiol-
rit post multos, & multos annos celebratum, &
tr. 2. d. 172. con sequenter, Dico, te aperte reddi ad Ordines,
Ex passim & ad Beneficia etiam curata, etiam Episcopae
Dōctores eius, atque ad successiones temporales, uno ver-
citat à
Barb. in
Collec. ad-
nem, seu licentiam quamlibet à summo Pon-
dīff. C. di-
fice, vel ab Episcopo. Excipe tamen Cardi-
Tanta. nalatum, ob peculiarem constitutionem Sixti
c. Azorp. 2. & absolutè volentis, ne legitimatio per sub-
f. 10. c. 4. n. sequens Matrimonium se extendat, ad red-
5. Sayr. de dendum hominem habilem ad sacram Pur-
Cens. 1. 6. c. puram.

10. n. 19. 3. Hæc doctrina certa b est, quando, inter
Coninck de tuam Nativitatem, & eorum Matrimonium,
Sacr. d. 18. nullum aliud Matrimonium intercessit. Sed
dub. 12. n. quid, si intervenerunt aliae Nuptiæ? Eadem v.
105. Pont. g. Berta, ex illieta familiaritate cum eodem
demair. l. Antonio, suscepit Filium nomine Cæsarem, po-
11. c. 1. n. 15. stea nupsit Petro, quo Petro mortuo, nupsit
alique. per secundas legitimas Nuptias prædicto An-
d. Sayr. l. c. tonio, evadit ne legitimus Cæsar?

n. 22. Co-
var. L. c. n. 4. Respondeo, evadere e legitimum, quia
jam Matrimonium hoc legitimum est, atque
o. Maiol. in nullo impeditur a Nuptiis illis interjectis. Et
Irreg. 4. t. nota, tum pro hoc, tum pro Antecedenti casu,
s. n. 9. satis esse, si Matrimonium subsecutum sit.

tantummodo ratum, quamvis nondum sit consummatum.

5. Petes. Si dictus Cæsar Beneficium Ecclesiasticum, & Ordines accipiat ante quam Berta, & Antonius Matrimonio copulentur, & validè, & licite Beneficium retinere poterit, subsecuto inter dictos suos Parentes Matrimonio, & licite poterit Ordinum usum exhibere?

6. Respondeo. Dividenda est petitio. Nam, quoad Beneficium, n. qui sustinet, Irregulari invalidè recipere Beneficia, con sequenter docere debent, invalidè, & illicite ipsum caretinere, etiam subsecuto Matrimonio. Ratio est, quia actus semel invalidus per solam remotionem impedimenti, vel per supervenientem habilitatem non validatur. Cum ergo hi te-
nant, invalidè ab illegitimo, hoc est, ab Irre-
gulari acceptum fuisse Beneficium, conse-
quenter tenere debent, non posse revaldari per supervenientem habilitatem legitimatis, quam quis acquirit à subsequentे Matri-
monio.

At, quia nos putamus supra a validam esse, 3 C. P. q.
quaeviis illicitem ejusmodi receptionem, ideo 3 p. q. 1. d.
consequenter hic concedimus, à superveniente Matrimonio illam corroborari. ita, ut l-
icitè incipiat possideri Beneficium. Retentio 18. d. 15.
enim Beneficium in nostra sententia erat illicita
solum ob impedimentum Irregularitatis; hac ergo sublata, noa remanebit illicita. De
fructibus Beneficij antea perceptis, lege cr-
tatos.

7. Quoad Ordines, Dico, posse b prædictum Cæsarem eos, quanvis Sacerdos (qui quidam b Sayr. I. c.
sunt) licite exercere, subsecuto inter eis n. 30. Regi-
Parentes Matrimonio, & ad alios ascende. n. 13. n.
Ratio est eadem, quia ejusmodi actus solum erant illiciti ob impedimentum Irregularitatis, quo per illegitimitatem Cæsar laborabat, à 59.
quajam nunc est perfectè liberatus.

Hæc non admodum sunt controversia. Illa duo controvexitur inter Doctores diffici-
lus, Alterum in Matrimonio putativo, Alte-
rum in filio spuri.

*Av fiat legitima proles ex Matrimonio
putativo?*

8. Si v. g. Berta, & Antonius dirimenti
impedimento affici, copularentur Matrimo-
nio sine dispensatione, idque bona fide, ut ipse
ejusmodi impedimentum inculpare nele-
tetur.

tes, dubitatur, an hoc Matrimonium solum putatum legitimum si idoneum, ad reddendum legitimum Cæsarem eorum Filium suscep-
tum ante dictum Matrimonium? Ratio affirmandi
esse potest, quia, ut supra vidimus, propter
bonam fidem Parentum, proles, quæ subsequi-
tur Matrimonium bona fide susceptum, legitima
est; ergo etiam videtur legitima esse pro-
les, quæ antecellit. Et quidem propter dictam
rationem, ita sustinet Basilius. *a*

Basil. P. 1.
le matr. l.
1. et 1. n. 15.
propter
Imac. de
Conf. d. 7.
12. p. n. 6.
V. additum.

9. Respondeo. Et prius moneo, duplicit modo præd. etum casum evenire potuisse. Primo, si Berta, & Antonius erant habiles ad Matrimonium inter se celebrandum, quando conceptus, vel natus est filius, sed deinde supervenit impedimentum, propter copulam v. g. quam habuit Antonius cum Sorore Bertæ, ex qua dictus Antonius, dictaque Berta facti sunt inhabiles, ad Nuprias inter se celebrandas; celebrarunt eamen cum inculpabili utriusque, vel alterutrius ignorantia, arque in hoc casu Cæsar filius non fuit spurius, sed naturalis. Secundo, evenire potuit, si Berta, & Antonius erant inhabiles ad dictum Matrimonium eodem dicto tempore, quo natus, vel concepus est Cæsar, quia v. g. erant consanguinei infra quartum gradum, & id inculpare nescientes, Matrimonium in facie Ecclesiæ contraxerunt, arque in hoc casu filius suscepitus fuit vere spurius.

10. Hoc monito. Dico, tum in priore, tum
multo magis, in posteri ore casu Cæsarem si-
multaneum nequaquam & evadere legitimum. Ratio
est, quia hæc prærogativa reddendi legitimam
in Conf. d. filium, datur Matrimonio Tanta est (ut Tex-
tus est) ut Matrimonio. At prædictum Matrimo-
nium putativum. Matrimonium non est.
C. Tanta Ratione dubitandi facile occurrit: Nam,
qui filii
privilegi quod Matrimonium bona fide putativum
legitime filios post ejusmodi Matrimo-
nium suscepis, expressè habetur in Texu,
sed non est expressum, quod simile Matrimo-
nium bona fide putativum legitimet filios sus-
cepitos ante dictum Matrimonium, & multo
minus filios vere sparios, ex quibus est in se-
cundo casu Cæsar.

*An aliquando spurius legitimetur per subsequens
Matrimonium?*

II. Casum figuremus claritatis gratia. Berta,
& Antonius consanguini per illicitam copu-

Iam suscipiunt Cæsarem filium spurium, deinde dispensationem obtinent, unde legi sum inuenit Matrimonium. Quero, an Cæsar fiat legitimus? Figura eundem casum hoc alio modo. Berta uxor Petri, & Antonius maritus. Ea harinæ per copulam adulterinam suscipiunt eundem Cæsarem filium utique spurius. Postea mortuis Petri o, & Catharinâ, unde remanentibus Berta, & Antonio solutis, celebrant iudicem inter se secundas Nuprias, & inquirunt à me an Cæsar legitimatem acquirat?

12. Aliqui absolute negant, alii concedunt: sed nisi distinguas, vel errabis, vel solidam tui distinctionem asserte non poteris. Maxime enim sunt distinguenda duotempora; vel enim praedictus Cæsar in utraque figurazione causus, & fuit conceptus; & fuit natus eo tempore, quo inter Beiram, & Antonium intercedere nequibat legitimum Matrimonium, vel quamvis fuerit conceptus dicto tempore inhabili, natus est tamen tempore, quo jam fuit sive per dispensationem, sive per mortem Petri, & Catharinæ ablatum impedimentum.

13. Hæc distinctione præhabita. Dico Primo, in priore dictæ distinctionis casu Cæsarem non fieri legitimum. Ratio est, quia, dum conceptus fuit, & natus ex Parentibus actu inhabitibus ad Matrimoniū, jam contraxit labem damnati sanguinis, nec ullum privilegium ille maculatum purgandi unquam à Judice concessum est.

14. Dico Secundo, In posteriore ejusdem distinctionis casu, Cesarem fieri legitimum. Ita Molina, & aliique. Ratio est, quia adest a Mel. To. 2. privilegium, seu Jus, quod concedit per sub- d. 172. n. 4. sequens Matrimonium proli legitimata: em. Sanch. 1.8. quando proles, vel concipitur, vel nascitur matr. d. 7. tempore, quo Parentes erant habiles ad legi- n. 19. & d. mas Nuptias. Sed jam nunc Cesar, si non 34. n. 47. concepsus est, tamen est natus dicto habiti tem- Meralla T. pore, ergo, &c. z. d. & c. 6.

15. Favet dictæ doctrinæ Imperator, qui b. n. 12.
ichabet; Dianap. 4.
Cum dubitatur, utrum oporteat conceptus, an
parcus resfcit tempus, sancimus. ut non
tempus conceptus, sed parsua conficiatur
proper filiorum utilitatem. Si que contingit
Quib. mo-
tales aliquas circumstantias Casuum ex-
dis natus
cogitari, in quibus est utilius conceptionis efficiuntur §.
tempus, illud valere magis præcipimus. Reliqui in
quod utilius sit nascenti. fine Coll. 7o

Audisti? Cerè in nostro casu utilius est Cæsar inspectio temporis sui partus, quam conceptionis.

a Pontius
de matr. l.
ii. c. 2. nū.
4. Suar. de
Conjur. d.
so. se. 1. n. 3.
Gaf. Hurt.
d. 2. de Ir-
regul. diff.
16. nū 56.
Coninck.
de Sacr. d.
18. dū. 52. n.
105. aliq.
b C. Tanta
Qui filii
sunt legiti-
mi.

c Nizolius
V. Suscep-
tus fine.

d Pont. l.
ii. matr.
en. 3. f. 2.

16. Verum a Pontius, qui nostram, & Molinæ sententiam impugnat, affect duos Textus contra nos, alterum ex Jure Civili, quod certè attente consideranti nullo modo agit de casu nostro, alterum ex Jure Canonico, quem, quia in getaliqua explicatione, rescribo.

Si autem vir (ait Sacer b Textus) vivente uxore sua, aliam cognoverit, & ex ea prolem suscepit, licet post mortem uxoris eandem duxerit; nihilominus spurius erit filius.

Hunc Textum pro se stare dicit Pontius, sed immerito, nam hic loquitur Pontifex de casu prioris partis nostræ distinctionis dumtaxat, quando scilicet filius, & conceptus, & natus fuit tempore illo inhabili. Patet; id enim clare significant illa Sacri Textus verba (ex ea prolem suscepit) suscipere enim prolem, si grammatico loqui, & intelligere, ut oportet, velimus, non est conceptum solum prolem habere, sed insuper natum. Iuvet hic Latinitatis te non esse ignarum, & Nizolium id eadnotan- tem relegere.

17. Adhuc restat casus prædictis affinis. Quid enim, si impedimentum cesseret medio tempore? Enodemus planius: Berta ex Antonio consanguineo concepit per incestum: mox antequam Berta pareret, facti idem sunt habiles ad legitimum Matrimonium per consuetam dispensationem: Verum, ante ipsum pariendi tempus, ortum est novum inter eosdem impedimentum dimens, puta, quia Antonius cognovit Catharinam Sororem Bertæ, quo impedimento nondum per Dispensationem ablatio, natus ad Lucem est Filius, Inquiritur ergo, an hic filius acquirat legitimatem, si, obstante item dispensatione, hujus secundi impedimenti, validum in eant matrimonium Berta, & Antonius?

18. Respondeo. Acquirere mihi viderur, & Pontio; & quamvis enim id expressè non legatur in Jure, ex illo tamen colligitur: viderur enim idem privilegium, quo concedit filio eligendi tempus, sive suæ conceptionis, sive sui Natalis, ut sic habeat, quod sibi utilius est, viderur, inquam, eidem concedi etiam privilegium eligendi medium tempus, quo gestatur in utero: Sed prædictus filius Bertæ, & Antonii medio illo tempore, quo portabatur in utero fuit filius, Parentum habilium ad legitimi-

mum Matrimonium; ergo hoc eligere poterit filius, ut gaudeat privilegio sibi utili acqui- rendi legitimum Natalem ex subsequenti legitimo Matrimonio inter Parentes suos inito.

Idem colligitur ex Jure a Civili.

Quocumque tempore (ait Imperator) conti- a Insti-
gerit, Matrem esse liberam, sive Concep- de legi-
tis, sive Naturam, sive uteri tempore, nua-
proles nascitur libera.

19. Quoniam ergo (ut ibidem habet Oeno- tomus b Jure non minus curæ habetur de fa- b Oso-
vore Matrimonii, quam libertatis; ideo pari- tom thid,
modo, si medio illo tempore fuerint Berta, n. 3.
& Antonius apti ad Matrimonium, filius ac- quisivit, esse filium naturalem, atque adeo per sublequens Matrimonium acquireret, esse legi-
timum.

§. IV.

De legitimato per Professionem Religiosam.

1. **T**Anquam fundatum eorum, que sunt dicenda, præ oculis hic habe Textum, in quo Professioni Religiosæ in Reli- gionis favorem, & ut ad illam Fideles alli- gerentur, hoc privilegium purificandi Natalia conceditur: quod licet à Sixto Quinto subla- tum fuerit, fuit tamen à Gregorio XIV. restitu- tum, qui Sixti Constitutionem ad terminos Ju- tis communis postea redixit.

Filiis Presbyterorum (ait c Textus) & ceteri ex C. i. his-
fornicatione nati ad Sacros Ordines, ne pro- liu. Pub.
moveantur, nisi, aut Monachi siant, vel in cuius- Congregatione Canonica regulariter viven- milift.
tes. Prælationem vero nullatenus habeant. primund
Hæc Textus, cuius singulæ clausulæ sunt 56.

expendenda:

Filiis Presbyterorum, & ceteri ex fornicatione

nati.

Ignoro igitur cur aliqui dixerint, solum d Ann.
filios naturales, non vero spurius hoc privilegio Roff. de-
gaudere. Ignoro, inquam, nam filii Presby- guim. l. 3.
terorum spuri sunt. Omnes igitur & participes fine,
privilegii pronuntia, sive sint spuri ex Presby- e Sac. ii
teris, sive ex adulteris, sive incestuosis, &c. Decal. 13.
Jam enim hi sunt nati ex fornicatione, que c. 5. n. 9. 1
transcedit per cæteras luxuriæ species, & facit Cofr. 13
id convincit communis ratio pro omnibus, & p. 16. 14
favor Religionis prædictus.

Neque hilum te dimoveat sola expressio Pres-
byterorum, id enim tacitum est eb magnum
odium,